

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2005. március 23.)

a kézi mosogatószerre vonatkozó közösségi ökocímke odaítélésével kapcsolatos módosított ökológiai kritériumok meghatározásáról

(az értesítés a C(2005) 1026. számú dokumentummal történt)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2005/342/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a közösségi ökocímke módosított odaítélési rendszeréről szóló, 2000. július 17-i 1980/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

az Európai Unió ökocímke-bizottságával folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) Az 1980/2000/EK rendelet értelmében a közösségi ökocímket olyan jellemzőkkel rendelkező termékeknek lehet odaítélni, amelyek jelentős javulást tesznek lehetővé a fő környezeti szempontok terén.
- (2) Az 1980/2000/EK rendelet előírja, hogy az Európai Unió ökocímke-bizottsága által kidolgozott kritériumok alapján egyedi ökocímke-kritériumokat kell megállapítani a termékcsoportoknak megfelelően.
- (3) A rendelet azt is előírja továbbá, hogy az ökocímke-kritériumokat, valamint az azokra vonatkozó értékelési és ellenőrzési követelményeket az adott termékcsoportra előírt kritériumok érvényességi idejének letelte előtt kell időben felül kell vizsgálni.
- (4) A tudományos és piaci fejlemények figyelembevételére érdekében helyénvaló módosítani a kézi mosogatószerre vonatkozó közösségi ökocímke odaítélésével kapcsolatos ökológiai kritériumok meghatározásáról szóló, 2001. július 19-i 2001/607/EK bizottsági határozatban ⁽²⁾ meghatározott ökológiai kritériumokat.

- (5) Szükséges továbbá az említett határozatban meghatározott termékcsoport definícióját módosítani annak érdekében, hogy az mind a magán-, mind az üzleti felhasználásra kiterjedjen.
- (6) Az egyértelműség érdekében a 2001/607/EK határozatot hatályon kívül kell helyezni.
- (7) A felülvizsgált ökológiai kritériumok célszerű érvényességi időtartama négy év.
- (8) Legfeljebb tizenkét hónapos átmeneti időszakot kell megállapítani azon kérelmezők számára, amelyek termékeinek e határozatról szóló értesítés időpontja előtt ítélték oda az ökocímket, illetőleg amelyek ezen időpont előtt nyújtották be az ökocímke-re vonatkozó kérelmüket, annak érdekében, hogy e gyártóknak kellő idő álljon rendelkezésére ahhoz, hogy terméküket a módosított kritériumokhoz és követelményekhez igazítsák.
- (9) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak az 1980/2000/EK rendelet 17. cikke alapján létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A „kézi mosogatószer” termékcsoport:

„az edények, cserépedények, evőeszközök, fazekak, lábasok, egyéb konyhai eszközök stb. kézi mosogatására szánt valamennyi tisztítószer”.

⁽¹⁾ HL L 237., 2000.9.21., 1. o.⁽²⁾ HL L 214., 2001.8.8., 30. o.

A termékcsoport mind a magán-, mind az üzleti felhasználásra szánt termékeket magában foglalja.

2. cikk

Annak érdekében, hogy egy mosószernek az 1980/2004/EK rendelet alapján odaítélhessék a kézi mosogatószerre vonatkozó ökocímket, a mosószernek a „kézi mosogatószer” termékcsoporthoz kell tartoznia, és meg kell felelnie a az e határozat mellékletében meghatározott ökológiai kritériumoknak.

3. cikk

A „kézi mosogatószer” termékcsoporthoz vonatkozó ökológiai kritériumok, illetve a kapcsolódó értékelési és ellenőrzési követelmények 2008. december 31-ig érvényesek.

4. cikk

Adminisztratív célra a „kézi mosogatószer” termékcsoporthoz rendelt kódszám: „019”.

5. cikk

A 2001/607/EK határozat hatályát veszti.

6. cikk

A „kézi mosogatószer” termékcsoporthoz vonatkozóan az ezen határozatról szóló értesítés időpontját megelőzően odaítélt ökocímkek 2006. március 31-ig használhatók.

A „kézi mosogatószer” termékcsoporthoz vonatkozóan az ezen határozatról szóló értesítés időpontját megelőzően ökocímke odaítélésére benyújtott kérelem alapján az érintett terméknek az ökocímke odaítélhető a 2001/607/EK határozatban előírt feltételek alapján. Ilyen esetekben az ökocímke 2006. március 31-ig használható.

7. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2005. március 23-án.

a Bizottság részéről
Stavros DIMAS
a Bizottság tagja

MELLÉKLET

KERETRENDSZER

Az öko címkére való jogosultsághoz a kézi mosogatószernek (a továbbiakban: „termék”) az 1. cikkben meghatározott termékcsoportba kell tartoznia, és meg kell felelnie az e mellékletben foglalt kritériumoknak.

A kritériumok célja

E kritériumok célja különösen a következők előmozdítása:

- a toxikus, illetve egyéb módon szennyező anyagok vízi környezetbe való kibocsátásának csökkentése,
- a veszélyes anyagok használatával kapcsolatos környezeti, illetve egészségi kockázatok csökkentése vagy megelőzése,
- a csomagolási hulladék minimálisra csökkentése,
- olyan információ, amely alapján a fogyasztó a terméket hatékonyan tudja felhasználni, és minimálisra csökkentheti a környezetre gyakorolt hatást.

A kritériumokat úgy állapítják meg, hogy az lehetővé tegye a kis környezeti hatású kézi mosogatószer címkézését.

Értékelési és ellenőrzési kritériumok

A meghatározott értékelési és ellenőrzési követelmények valamennyi kritérium esetében fel vannak tüntetve.

Más, megfelelő vizsgálati módszerek is használhatók, ha a kérelmet elbíráló illetékes testület (a továbbiakban: „illetékes testület”) elfogadja azok egyenértékűségét.

Azokban az esetekben, ahol semmiféle vizsgálatot sem jelöltek meg, illetve úgy jelölik meg, hogy azokat ellenőrzési és megfigyelési célra használják, az illetékes testületek a kérelmező által benyújtott nyilatkozatok és dokumentáció, illetve független szervezet által kiadott igazolások alapján döntenek.

Az illetékes testületek adott esetben további dokumentumokat kérhetnek, és független ellenőrzéseket végezhetnek.

Amennyiben a kérelmezőnek nyilatkozatokat, dokumentációt, analitikai vizsgálatok jegyzőkönyveit vagy egyéb bizonyítékot kell szolgáltatnia a kritériumoknak való megfelelés igazolására, azok származhatnak a kérelmezőtől és/vagy adott esetben a beszállítótól stb.

Az összetevőkre történő utalás az anyagokra és a készítményekre is egyaránt vonatkozik.

Az I. függelék tartalmazza a tisztítószer-összetevők módosított, 2004. június 30-i változatú adatbázisát (DID-jegyzék), amely a mosogatószerknél legszélesebb körben használt összetevőket tartalmazza. A DID-jegyzék A. részét a KHT_{tox} számításához és a felületaktív anyagok biológiai lebonthatóságának vizsgálatához szükséges adatok meghatározására kell használni.

A kérelmező szükség esetén a tisztítószer-összetevők adatbázisának későbbi módosításait is felhasználhatja, amint azok hozzáférhetővé válnak.

A DID-jegyzék A. részében nem szereplő összetevők esetében a kérelmező saját felelősségére alkalmazhatja az I. függelék B. részében leírt eljárást.

A DID-jegyzékben nem felsorolt összetevők esetében az anaerob lebomlásra vonatkozó dokumentáció benyújtására vonatkozóan a kérelmező a II. függelékben leírt megközelítést is alkalmazhatja.

Ajánlatos, hogy az illetékes testületek a kérelem elbírálása és az e mellékletben megadott kritériumoknak való megfelelés monitoringja során figyelembe vegyék, hogy a kérelmező alkalmaz-e elfogadott környezetgazdálkodási rendszert, például az EMAS-t vagy az ISO 14011-et. (Megjegyzés: a környezetgazdálkodási rendszer alkalmazása nem követelmény.)

ÖKOLÓGIAI KRITÉRIUMOK

1. A vízi szervezetekre gyakorolt mérgező hatás

A toxicitásra vonatkozó kritikus hígítási térfogatot (KHT_{tox}) valamennyi összetevőre (i) a következő egyenlet segítségével kell kiszámítani:

$$KHT_{tox} (i \text{ összetevő}) = \frac{(i) \text{ tömege} \times LT(i)}{TT \text{ krónikus}(i)} \times 1000$$

ahol (i) az adott összetevő 1 liter mosogatóvízhez javasolt mennyiségének tömege, az LT (i) a lebonthatósági tényező, a TT krónikus (i) pedig az összetevő toxicitási tényezője (milligramm/literben megadva).

Az LT és a TT krónikus értékei a tisztítószer-összetevők adatbázisa A. részének jegyzékében (DID-jegyzék) megadott értékek. Amennyiben az adott összetevő a DID-jegyzék A. részében nem szerepel, a kérelmező a DID-jegyzék B. részében (I. függelék) leírt módszerrel adja meg azok értékét. Az egyes összetevők KHT_{tox} értékeinek összege adja a termék KHT_{tox} értékét.

Az 1 liter mosogatóvízhez javasolt adag KHT_{tox} értéke nem haladhatja meg a 4 200 L-t.

Értékelés és ellenőrzés: a termék pontos összetételét az illetékes testület rendelkezésére kell bocsátani az e kritériumnak való megfelelést igazoló, részletes KHT_{tox} számításokkal együtt.

2. A felületaktív anyagok biológiai lebonthatósága

a) Gyors biológiai lebonthatóság (aerob)

A termékben használt valamennyi felületaktív anyag biológiailag gyorsan lebontható.

Értékelés és ellenőrzés: a termék pontos összetételét és valamennyi összetevő funkciójának leírását az illetékes testület rendelkezésére kell bocsátani. A DID-jegyzék A. része (I. függelék) jelzi, hogy egy adott felületaktív anyag aerob módon biológiailag lebontható-e vagy sem (azon felületaktív anyagok, amelyeknél az aerob biológiai lebonthatóságot jelző oszlopban „R” jelzés van feltüntetve, biológiailag gyorsan lebonthatók). A DID-jegyzék A. részében nem szereplő felületaktív anyagok esetében az aerob biológiai lebonthatóságot bizonyító információt a szakirodalomból vagy egyéb forrásból, illetve megfelelő vizsgálati eredményekkel kell biztosítani. A gyors biológiai lebonthatóságra vonatkozó vizsgálatok a mosó- és tisztítószerrekről szóló, 2004. március 31-i 648/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben ⁽¹⁾ említett vizsgálatok. A felületaktív anyagokat biológiailag gyorsan lebonthatóknak kell tekinteni, ha a biológiai lebonthatóság (mineralizáció) szintje a következő öt vizsgálat valamelyikével mérve 28 napon belül legalább 60 %: CO₂-gőztérvizsgálat (OECD 310), a széndioxid (CO₂) felszabadulásra vonatkozó „módosított Sturm-teszt” (OECD 301B; 67/548/EGK irányelv, V.C.4-C melléklet), „zárt lombik” (OECD 301D; 67/548/EGK irányelv, V. melléklet C.4-E szakasz), „manométeres respirometria” (OECD 301D; 67/548/EGK irányelv, V.C.4-D melléklet), a MITI (I) teszt (OECD 301C; 67/548/EEC irányelv V.C.4-F melléklet), vagy az ezekkel egyenértékű ISO-tesztek. A felületaktív anyag fizikai jellemzőitől függően a biológiai lebonthatóság bizonyítására az alábbi vizsgálatok valamelyike használható, amennyiben a biológiai lebonthatóság 28 napon belül legalább 70 %: oldott szerves szén DOC Die-Away (OECD 301A; 67/548/EGK irányelv V.C.4-A melléklet), a módosított DOC Die-Away OECD-szűrővizsgálat (OECD 301E; 67/548/EGK irányelv, V.C.4-B melléklet), vagy az ezekkel egyenértékű ISO-tesztek. Az oldott szerves szén mérésén alapuló vizsgálati módszerek alkalmazhatóságát kellően indokolni kell, tekintve, hogy ezen módszerek eredményei a szennyeződéstartóvíztávításra vonatkoznak, nem a biológiai lebonthatóságra. Az előkezelés nem használható az aerob úton történő biológiai lebonthatóságra vonatkozó vizsgálatok esetében. Ebben az esetben a 10 napos ablakelv nem alkalmazható.

b) Anaerob biológiai lebonthatóság

A termékben használt valamennyi felületaktív anyag anaerob körülmények között biológiailag lebontható.

Értékelés és ellenőrzés: a termék pontos összetételét és valamennyi összetevő funkciójának leírását közölni kell az illetékes testülettel. A DID-jegyzék A. része (I. függelék) jelzi, hogy egy adott felületaktív anyag aerob módon biológiailag lebontható-e vagy sem (azon felületaktív anyagok, amelyeknél az aerob biológiai lebonthatóságot jelző oszlopban „I” jelzés van feltüntetve, anaerob körülmények között biológiailag lebonthatók). A DID-jegyzék A. részében nem szereplő felületaktív anyagok esetén az anaerob biológiai lebonthatóságot bizonyító információt a

⁽¹⁾ HL L 104., 2004.4.8., 13. o.

szakirodalomból vagy egyéb forrásból, illetve megfelelő vizsgálati eredményekkel kell biztosítani. Az anaerob biológiai lebonthatóságra vonatkozó referenciateszt az ISO 311, ISO 11734, ECETOC 28 sz. (1988. június) teszt, illetve egy ezekkel egyenértékű vizsgálati módszer, amelynél anaerob körülmények között legalább 60 %-os lebonthatóság a követelmény. A releváns anaerob környezet körülményeit szimuláló vizsgálati módszerek is használhatók annak dokumentálására, hogy a 60 %-os teljes lebonthatóság anaerob körülmények között valósult meg (l. a II. függelék).

3. Veszélyes, illetve mérgező anyagok és készítmények

a) A termék sem közvetlen összetevőként, sem az összetevők között szereplő bármely készítmény részeként nem tartalmazhatja a következő összetevőket:

- alkil-fenol-etoxilátok (APEO-k) és azok származékai,
- EDTA (etilén-diamin-tetraacetát sav) és annak sói,
- NTA (nitrilo-triacetát),
- nitro-pézsmá és policiklusos pézsmá, beleértve pl.:
  - pézsmá-xilén: 5-tercbutil-2,4,6-trinitro-m-xilén;
  - pézsmáambrette: 4-tercbutil-3-metoxi-2,6-dinitro-toluol;
  - moszkén: 1,1,3,3,5-pentametil-4,6-dinitro-indán;
  - pézsmá-tibetin: 1-tercbutil-3,4,5-trimetil-2,6-dinitro-benzol; pézsmaketon:
4'-tercbutil-2',6'-dimetil-3',5'-dinitro-acetofenon
  - HHCB (1,3,4,6,7,8-hexahidroxi-4,6,6,7,8,8-hexametil-ciklopenta(g)-2-benzo-pirán);
  - AHTN (6-acetil-1,1,2,4,4,7-hexametil-tetralin).

Értékelés és ellenőrzés: A kérelmezőnek adott esetben egy, a gyártók nyilatkozatával alátámasztott nyilatkozatot kell benyújtania, amely megerősíti, hogy a termék nem tartalmazza a jegyzékben felsorolt anyagokat.

b) A termék biológiailag gyorsan nem lebontható kvaterner ammóniumsókat sem közvetlen összetevőként, sem az összetevők között szereplő bármely készítmény részeként nem tartalmazhat.

Értékelés és ellenőrzés: a kérelmezőnek dokumentumokat kell szolgáltatnia annak bizonyítására, hogy a felhasznált kvaterner ammóniumsók biológiailag lebonthatók.

c) A veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1967. június 27-i 67/548/EGK tanácsi irányelvnek ⁽²⁾ és módosításainak, illetve a tagállamoknak a veszélyes készítmények osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítéséről szóló, 1999. május 31-i 1999/45/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ⁽³⁾ és módosításainak megfelelően a termék nem tartalmazhat olyan összetevőt, amely a következő kockázatokra utaló mondatok vagy azok bármilyen kombinációja alá van besorolva:

R40 (rákkeltő hatása részben bizonyított),

R45 (rákot okozhat),

R46 (öröklődő genetikai károsodást okozhat),

⁽²⁾ HL L 196., 1967.8.16., 1. o.

⁽³⁾ HL L 200., 1999.7.30., 1. o.

R49 (belélegezve rákot okozhat),

R68 (visszafordíthatatlan károsodást okozhat),

R50-53 (nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszan tartó károsodást okozhat),

R51-53 (mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszan tartó károsodást okozhat),

R59 (veszélyes az ózonrétegre),

R60 (a fogamzó- vagy nemzőképességre ártalmas lehet),

R61 (a születendő gyermekre ártalmas lehet),

R62 (a fertilitásra [fogamzó- vagy nemzőképességre] ártalmas lehet),

R63 (a születendő gyermeket károsíthatja),

R64 (a szoptatott újszülöttet és csecsemőt károsíthatja).

A biocidokra — akár közvetlen összetevőként, akár az összetevők között szereplő bármely készítmény részeként található egy termékben — a külön követelmények vannak előírva (a biocidekre vonatkozó követelményt l. alább).

A fenti követelmények valamennyi olyan összetevőre (anyagra vagy készítményre) érvényesek, amely a végtermék tömegének több mint 0,01 %-át teszi ki. Ez az összetételben felhasznált készítményeknek az adott végtermék tömegének 0,01 %-át meghaladó valamennyi összetevőjére is érvényes.

Értékelés és ellenőrzés: valamennyi összetevőre (anyagra vagy készítményre) vonatkozóan be kell nyújtani az anyagbiztonsági adatlapok egy-egy példányát. A kérelmezőnek továbbá be kell nyújtania az összetevő gyártójának a fenti kritériumnak való megfelelésre vonatkozó nyilatkozatát.

4. Biocidok

- a) A termék biocidokat kizárólag tartósítás céljából, és csak az e célnak megfelelő mennyiségben tartalmazhat. Ez nem vonatkozik a felületaktív anyagokra, amelyeknek szintén lehetnek biocid tulajdonságaik.

Értékelés és ellenőrzés: bármely tartósítószerre vonatkozóan be kell nyújtani az anyagbiztonsági adatlapok egy-egy példányát az adott szer végtermékben található pontos koncentrációjára vonatkozó információval együtt. A tartósítószer gyártója vagy szállítója köteles információt nyújtani a termék tartósításához szükséges dózissról.

- b) Tilos a csomagoláson vagy bármely egyéb módon azt állítani, illetve azt a látszatot kelteni, hogy a kézi mosogatószer mikrobaölő hatású.

Értékelés és ellenőrzés: az egyes csomagolásokon szereplő szövegeket és a csomagolás tervét, illetve valamennyi különböző csomagolás egy-egy példányát be kell nyújtani az illetékes testülethez.

- c) A 67/548/EGK irányelvvel és annak módosításaival vagy az 1999/45/EK irányelvvel összhangban a termék tartósítására használt, az R50—53 vagy R51—53 kockázatokra utaló mondatok alá sorolt biocidok — akár közvetlen összetevőként, akár az összetevők között szereplő bármely készítmény részeként — engedélyezettek azzal a feltétellel, hogy azok nem lehetnek potenciálisan bioakkumulatívák. Ebben az összefüggésben egy biocid akkor tekinthető potenciálisan bioakkumulatívnak, ha a $\log P_{ow}$ (az oktanol/víz megoszlási együttható logaritmus) $\geq 3,0$ (kivéve, ha a kísérleti úton meghatározott BCF ≤ 100).

A biocidok koncentrációja a végtermékben nem haladhatja meg a kozmetikai termékekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1976. július 27-i 76/768/EGK irányelvben ⁽⁴⁾ és annak módosításaiban meghatározott legnagyobb engedélyezett koncentrációt.

Értékelés és ellenőrzés: valamennyi biocidra vonatkozóan be kell nyújtani az anyagbiztonsági adatlapok egy-egy példányát a biocidok végtermékben található pontos koncentrációjára vonatkozó információval együtt.

5. Színezékek vagy színező hatóanyagok

A termékben kizárólag olyan színezékeket szabad felhasználni, amelyeket a 76/768/EGK irányelv és annak módosításai, illetve az élelmiszerekben felhasználandó színezékekről szóló, 1994. június 30-i 94/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁵⁾ és annak módosításai engedélyeznek, vagy olyan környezeti jellemzőkkel kell rendelkezniük, amelyek alapján ezek az anyagok a 67/548/EGK irányelvvel és annak módosításaival összhangban nem sorolhatók az R50-53 vagy R51-53 kockázatokra utaló mondatokhoz.

Értékelés és ellenőrzés: az illetékes testület felé nyilatkozni kell arról, hogy a termék megfelel ennek a kritériumnak, és a nyilatkozathoz mellékelni kell a felhasznált színezékek teljes listáját.

6. Illatanyagok

- a) A termék nem tartalmazhat (a 3a. kritériumban meghatározott) nitro-pézsám vagy policiklusos pézsám tartalmazó illatanyagokat.
- b) A termékhez illatanyagként hozzáadott valamennyi összetevőt a Nemzetközi Illatanyagipari Szövetség (IFRA) eljárási kódexének megfelelően kell gyártani, illetve kezelni.
- c) Az üzleti felhasználásra szánt mosogatószerekben nem használhatók illatanyagok.

Értékelés és ellenőrzés: az illetékes testület felé nyilatkozni kell arról, hogy a termék e kritériumnak valamennyi részletében megfelel.

7. Túlérzékenységet kiváltó anyagok

Az 1999/45/EK irányelvvel és annak módosításaival összhangban a termék besorolása nem lehet R42 (belélegezve túlérzékenységet okozhat) és/vagy R43 (bőrre kerülve túlérzékenységet okozhat).

A 67/548/EGK irányelvvel és annak módosításaival, illetve az 1999/45/EK irányelvvel és annak módosításaival összhangban bármely R42 (belélegezve túlérzékenységet okozhat) és/vagy R43 (bőrre kerülve túlérzékenységet okozhat) besorolású anyag vagy összetevő koncentrációja nem haladhatja meg a végtermék tömegének 0,1 %-át.

Értékelés és ellenőrzés: az R42 és/vagy az R43 alá sorolt valamennyi összetevő pontos koncentrációjára vonatkozó információt és az anyagbiztonsági adatlapok egy-egy példányát be kell nyújtani az illetékes testülethez.

8. Ártalmas vagy maró tulajdonságok

Az 1999/45/EK irányelvnek megfelelően a termék nem minősíthető „Ártalmas” (Xn) vagy „Maró” (C) hatásúnak.

Értékelés és ellenőrzés: valamennyi „Ártalmas” (Xn) vagy „Maró” (C) hatásúnak minősített összetevő esetében — amely akár közvetlen összetevőként, akár az összetevők között szereplő bármely készítmény részeként található a termékben — a pontos koncentrációjára vonatkozó információt és az anyagbiztonsági adatlapok egy-egy példányát be kell nyújtani az illetékes testülethez.

9. Csomagolási követelmények

- a) A kupak kivételével az elsődleges csomagolás csomagolási térfogat-együtthatója (CSTE) legfeljebb 1,9 lehet. Ezt a feltételt nem kell alkalmazni abban az esetben, ha az elsődleges csomagolás legalább 50 %-ban újrahasznosított anyagból készült.

⁽⁴⁾ HL L 262., 1976.9.27., 169. o.

⁽⁵⁾ HL L 237., 1994.9.10., 13. o.

A CSTE egyenlő a legkisebb olyan téglatest (derékszögű paralelepipedon) térfogatával, amelybe a csomagolás még belefér, elosztva a csomagolásban lévő termék térfogatával.

- b) Abban az esetben, ha az elsődleges csomagolás újrahasznosított anyagból készül, azt a csomagoláson a „Környezetvédelmi címkék és nyilatkozatok — Önálló nyilatkozatok (II. típusú környezetvédelmi címkézés)” ISO 14021 szabványnak megfelelően kell feltüntetni.
- c) Az elsődleges csomagolás alkotóelemei könnyen szétbonthatóak egyetlen anyagból álló alkotórészekre.
- d) A főtartályhoz felhasznált műanyagokat a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló, 1994. december 20-i 94/62/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ⁽⁶⁾, illetve a DIN 7728 1. részével összefüggésben a DIN 6120 1. és 2. részének megfelelően kell megjelölni.

Értékelés és ellenőrzés: az illetékes testülethez a csomagoláson szereplő adatokat, illetve adott esetben csomagolásmintát kell benyújtani, valamint egy nyilatkozatot arról, hogy a termék e kritériumnak valamennyi részletében megfelel.

HASZNÁLATRA VALÓ ALKALMASSÁG

10. Használatra való alkalmasság

A terméknek a fogyasztók igényeinek eleget téve használatra alkalmasnak kell lennie.

A termék tisztítókéességének az illetékes testület által jóváhagyott piacvezető vagy általános referenciatermékkel (lásd a III. függelék) legalább azonosnak vagy annál jobbnak, illetve a víznél jobbnak kell lennie.

A termék tisztítókapacitásának az illetékes testület által jóváhagyott piacvezető vagy általános referenciatermékkel legalább azonosnak vagy annál jobbnak kell lennie.

Értékelés és ellenőrzés: a termék tisztítókéességét és -kapacitását a III. függelékben leírt keretrendszer meghatározott paraméterein alapuló, megfelelő és indokolt laboratóriumi teljesítményvizsgálatok segítségével kell megvizsgálni.

A FOGYASZTÓI INFORMÁCIÓK

11. Használati utasítás

A terméknek a csomagoláson a következőket kell tartalmaznia:

- a) „A legnagyobb tisztítóhatás, a víz- és energiatakarékosság és a környezet védelme érdekében ne folyó vízzel mosogasson, hanem áztassa be az edényeket, és a mosogatószerrel a javasolt adagolásban használja. A mosogatás hatékonyságát a nagyobb hab nem növeli.” (vagy ennek megfelelő szöveg).

⁽⁶⁾ HL L 365., 1994.12.31., 10. o.

- b) Az alábbi információt megfelelő méretben, és eltérő színű háttérrel kell feltüntetni a csomagoláson: Az ábra használata nem kötelező.

5 liter mosogatóvízhez javasolt adagolás:		
	gyenge szennyeződés	x ml (y teáskanálnyi) termék
	erős szennyeződés	z ml (w teáskanálnyi) termék

ahol az x, y, z és w értékét a kérelmező, illetve a gyártó határozza meg.

A fenti ábrán mértékegységként a millilitert kell használni. Zárójelben valamely más, jól ismert mértékegységet is fel kell tüntetni (pl. teáskanálnyi mennyiség, l. a fenti ábrán). Abban az esetben, ha a csomagoláson hatékony és megfelelő adagolórendszer található, amely szintén megbízható adagolást tesz lehetővé, ez a másik mértékegység (pl. kupak, adag vagy egyéb mennyiség) is használható.

- c) Az egy flakonnyi termékkel elvégezhető mosogatások hozzávetőleges számának feltüntetése ajánlott, de nem kötelező.

Ezt úgy számítjuk ki, hogy a termék mennyiségét elosztjuk az erősen szennyezett edények esetén 5 l mosogatóvízhez javasolt mennyiséggel (lásd a fenti ábrán).

- d) Alkalmazni kell a mosó- és tisztítószerokról szóló, 2004. március 31-i 648/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet.
- e) „További információ az EU ökocímke honlapján található: <http://europa.eu.int/ecolabel>” (vagy ennek megfelelő szöveg).

Értékelés és ellenőrzés: az illetékes testülethez be kell nyújtani a termék csomagolásának egy mintadarabját a címkével együtt, valamint az arról szóló nyilatkozatot, hogy a termék e kritériumnak valamennyi részletében megfelel.

12. Az ökocímken feltüntetett információ

Az ökocímke második rovatában a következő szövegnek kell szerepelnie:

- csökkentett károsító hatás a vízi környezetre,
- veszélyes anyagok korlátozott használata,
- egyértelmű utasítások a felhasználó számára.

I. függelék

DID-JEGYZÉK

A DID-jegyzék A. részében szereplő összetevők esetében az ökológiai kritériumoknak való megfelelés értékelésekor a táblázatban foglalt, a mérgező hatásra és a lebonthatóságra vonatkozó értékeket kell használni.

A DID-jegyzék A. részében nem szereplő összetevők esetében a mérgező hatásra és a lebonthatóságra vonatkozó értékek meghatározásához a B. részben leírt eljárást kell alkalmazni.

Tisztítószerek-összetevők adatbázisa

2004. június 30-i változat

A. rész: Az összetevők jegyzéke

DID-szám	Összetevő neve	Akut mérgező hatás			Krónikus mérgező hatás			Lebonthatóság		
		LC50/EC50	BT(akut)	TT(akut)	NOEC (*)	BT (krónikus) (*)	TT (krónikus)	LT	Aerob	Anaerob
1	Anionos felületaktív anyagok									
	Lineáris alkil-benzén-szulfonátok 11,5—11,8 (LAS)	4,1	1 000	0,0041	0,69	10	0,069	0,05	R	N
2	LAS (C 10-13 alkil-szulfonát)	4,2	1 000	0,0042	3,4	100	0,034	0,05	R	O
3	C 14/17 alkil-szulfonát	6,7	5 000	0,00134	0,44	10	0,044	0,05	R	N
4	C 8/10 alkil-szulfát	132	5 000	0,0264			0,0264	0,05	R	I
5	C 12/14 alkil-szulfát (AS)	2,8	1 000	0,0028	2	100	0,02	0,05	R	I
6	C 12/18 alkil-szulfát (AS) (#)			0,0149			0,027	0,05	R	I
7	C 16/18 zsíralkohol-szulfát (FAS)	27	1 000	0,027	1,7	50	0,034	0,05	R	I
8	C 12/15 A 1-3 EO szulfát	4,6	1 000	0,0046	0,1	10	0,01	0,05	R	I
9	C 16/18 A 3-4 EO szulfát	0,57	10 000	0,000057			0,000057	0,05	R	I
10	Dialkil-szulfó-szukcinát	15,7	1 000	0,0157			0,0157	0,5	I	N
11	C 12/14 szulfo-zsír-sav-metilészter	9	10 000	0,0009	0,23	50	0,0046	0,05	R	N

DID-szám	Összetevő neve	Akut mérgező hatás			Krónikus mérgező hatás			Lebonthatóság		
		LC50/EC50	BT(akut)	TT(akut)	NOEC (*)	BT (krónikus) (*)	TT (krónikus)	LT	Aerob	Anaerob
12	C 16/18 szulfo-zsír-sav-metilészter	0,51	5 000	0,000102	0,2	50	0,004	0,05	R	N
13	C 14/16 alfa-olefin-szulfonát	3,3	10 000	0,00033			0,00033	0,05	R	N
14	C 14/18 alfa-olefin-szulfonát	0,5	5 000	0,0001			0,0001	0,05	R	n
15	Szappan C> 12 - 22	22	1 000	0,022	10	100	0,1	0,05	R	I
16	Lauroil-szarkozinát	56	10 000	0,0056			0,0056	0,05	R	I
17	C 9/11 2-10 EO Karboximetilezett, nátriumosó vagy -sav	100	10 000	0,01			0,01	0,05	R	O
18	C 12/18 2-10 EO Karboximetilezett, nátriumosó vagy -sav	8,8	1 000	0,0088	5	100	0,05	0,05	R	O
19	C 12/18 alkil-foszfát-észterek	38	1 000	0,038			0,038	0,05	R	N
	Nem ionos felületaktív anyagok									
20	C 8 A 1-5 EO	7,8	1 000	0,0078			0,0078	0,05	R	I
21	C 9/11 A, > 3-6 EO túlnyomórészt lineáris	5,6	1 000	0,0056			0,0056	0,05	R	I
22	C 9/11 A, > 6-10 EO túlnyomórészt lineáris	5	1 000	0,005			0,005	0,05	R	I
23	C 9/11 A, 5-11 EO többszörösen elágazó	1	1 000	0,001			0,001	0,05	R	O
24	C 10 A, 5-11 EO többszörösen elágazó (Trimer-propen-oxo-alkohol)	1	1 000	0,001			0,001	0,05	R	I
25	C 12/15 A, 2-6 EO túlnyomórészt lineáris	0,43	1 000	0,00043	0,18	50	0,0036	0,05	R	I
26	C 12/14 5-8 EO 1 t-BuO (módosított láncvégű (endcapped))	0,23	1 000	0,00023	0,18	100	0,0018	0,05	R	O
27	C 12/15 A, 3-12 EO többszörösen elágazó	1	1 000	0,001	3,2	100	0,032	0,05	R	O
28	C 12/15 (középtérték C<14) A, > 6-9 EO	0,63	1 000	0,00063	0,24	10	0,024	0,05	R	I
29	C 12/15 (középtérték C>14) A, > 6-9 EO	0,4	1 000	0,0004	0,17	10	0,017	0,05	R	I

DID-szám	Összetevő neve	Akut mérgező hatás			Kronikus mérgező hatás			Lebonthatóság		
		LC50/EC50	BT(akut)	TTI(akut)	NOEC (*)	BT (kronikus) (*)	TT (kronikus)	LT	Aerob	Anaerob
30	C 12/15 A, > 9-12 EO	1,1	1 000	0,0011			0,017	0,05	R	I
31	C 12/15 A > 12-20 EO	0,7	1 000	0,0007			0,0007	0,05	R	O
32	C 12/15 A > 20-30 EO	13	1 000	0,013	10	100	0,1	0,05	R	O
33	C 12/15 A, > 30 EO	130	1 000	0,13			0,13	0,5	I	O
34	C 12/18 A, 0-3 EO	0,3	1 000	0,0003			0,0003	0,05	R	I
35	C 12/18 A, 5-10 EO	1	1 000	0,001	0,35	100	0,0035	0,05	R	O
36	C 12/18 A, > 10-20 EO	1	1 000	0,001			0,0035	0,05	R	O
37	C 16/18 A, 2-8 EO	3,2	1 000	0,0032	0,4	100	0,004	0,05	R	I
38	C 16/18 A, > 9-18 EO	0,72	1 000	0,00072	0,32	10	0,032	0,05	R	I
39	C 16/18 A, 20-30 EO	4,1	1 000	0,0041			0,0041	0,05	R	I
40	C 16/18 A, >30 EO	30	1 000	0,03			0,03	0,5	I	I
41	C 12-15 A 2-6 EO 2-6 PO	0,78	1 000	0,00078	0,36	100	0,0036	0,05	R	O
42	C 10-16 A 0-3 PO 6-7 EO	3,2	5 000	0,00064	1	100	0,01	0,05	R	O
43	Glicerín (1-5 EO) kokát	16	1 000	0,016	6,3	100	0,063	0,05	R	I
44	Glicerín (6-17 EO) kokát	100	1 000	0,1			0,1	0,05	R	I
45	C 12/14 glükóz-amid	13	1 000	0,013	4,3	50	0,086	0,05	R	I
46	C 16/18 glükóz-amid	1	1 000	0,001	0,33	50	0,0066	0,05	R	I
47	C 8/10 alkil-poliglükózid	28	1 000	0,028	5,7	100	0,057	0,05	R	I
48	C 8/12 alkil-poliglükózid, elágazó	480	1 000	0,48	100	100	1	0,05	R	N
49	C 8/16 vagy C12-14 alkil-poliglükózid	5,3	1 000	0,0053	1	10	0,1	0,05	R	I
50	Kókuszsav-monocetanolamid	9,5	1 000	0,0095	1	100	0,01	0,05	R	I

DID-szám	Összetevő neve	Akut mérgező hatás			Krónikus mérgező hatás			Lebonthatóság		
		LC50/EC50	BT(akut)	TT(akut)	NOEC (*)	BT (krónikus) (*)	TT (krónikus)	LT	Aerob	Anaerob
51	Kókuszsav-monooctanolamid 4-5 EO	17	10 000	0,0017			0,0017	0,05	R	I
52	Kókuszsav-dietanolamid	2	1 000	0,002	0,3	100	0,003	0,05	R	O
53	PEG-4 repcemag-amid	7	5 000	0,0014			0,0014	0,05	R	I
	Amfoter felületaktív anyagok									
60	C 12/15 alkil-dimetil-betain	1,7	1 000	0,0017	0,1	100	0,001	0,05	R	O
61	Alkil C 12/18 amido-propil-betain	1,8	1 000	0,0018	0,09	100	0,0009	0,05	R	I
62	C 12/18 alkil-amin-oxid	0,3	1 000	0,0003			0,0003	0,05	R	I
	Kationos felületaktív anyagok									
70	Alkil-trimetil-ammóniumsók	0,1	1 000	0,0001	0,046	100	0,00046	0,5	I	O
71	Alkil-észter-ammóniumsók	2,9	1 000	0,0029	1	10	0,1	0,05	R	I
	Tartósítószer									
80	1,2-benzisotiazol-3-on	0,15	1 000	0,00015			0,00015	0,5	I	N
81	Benzil-alkohol	360	1 000	0,36			0,36	0,05	R	I
82	5-bromo-5-nitro-1,3-dioxán	0,4	5 000	0,00008			0,00008	1	P	O
83	2-bromo-2-nitropropán-1,3-diol	0,78	1 000	0,00078	0,2	100	0,002	0,5	I	O
84	Kloroacetamid	55,6	10 000	0,00556			0,00556	1	O	O
85	Diazolinidil-karbamid	35	5 000	0,007			0,007	1	P	O
86	Formaldehid	2	1 000	0,002			0,002	0,05	R	O
87	Glutaraldehid	0,31	1 000	0,00031			0,00031	0,05	R	O
88	Guamidin, hexametilén-, homopolimer	0,18	1 000	0,00018	0,024	100	0,00024	1	P	O

DID-szám	Összetevő neve	Akut mérgező hatás			Krónikus mérgező hatás			Lebonthatóság		
		LC50/EC50	BT(akut)	TT(akut)	NOEC (*)	BT (krónikus) (*)	TT (krónikus)	LT	Aerob	Anaerob
89	CMI + MIT vegytíve 3:1 (S)	0,0067	1 000	0,0000067	0,0057	50	0,000114	0,5	I	O
90	2-metil-2H-izotiazol-3-on (MIT)	0,06	1 000	0,000006			0,00006	0,5	I	O
91	Metil-dibromo-glutaró-nitril	0,15	1 000	0,00015			0,00015	0,05	R	O
92	e-ftaloimido-peroxy-hexánsav	0,59	5 000	0,000118			0,000118	1	P	O
93	Metil-, etil- és propilparabén	15,4	5 000	0,00308			0,00308	0,05	R	N
94	o-fenilfenol	0,92	1 000	0,00092			0,00092	0,05	R	O
95	Nátrium-benzoát	128	1 000	0,128			0,128	0,05	R	I
96	Nátrium-hidroxi-metil-glicinát	36,5	5 000	0,0073			0,0073	1	O	O
97	Nátrium-nitrit	87	10 000	0,0087			0,0087	1	NA	NA
98	Triklózán	0,0014	1 000	0,0000014			0,0000014	0,5	I	O
	Egyéb összetevők									
110	Szilikon	250	1 000	0,25			0,25	1	P	N
111	Paraffin	1 000	10 000	0,1			0,1	1	P	O
112	Glicerol	4 400	5 000	0,88			0,88	0,05	R	I
113	Foszfát, mint STPP	1 000	1 000	1			1	0,15	NA	NA
114	Zeolit (nem oldható, szervesen)	1 000	1 000	1	175	50	3,5	1	NA	NA
115	Citrát és citromsav	825	1 000	0,825	80	50	1,6	0,05	R	I
116	Polikarboxilátok	200	1 000	0,2	106	10	10,6	1	P	N
117	Nitrotriacetát (NTA)	494	1 000	0,494	64	50	1,28	0,5	I	O

DID-szám	Összetevő neve	Akut mérgező hatás			Kronikus mérgező hatás			Lebonthatóság		
		LC50/EC50	BT(akut)	TT(akut)	NOEC (*)	BT (kronikus) (*)	TT (kronikus)	LT	Aerob	Anaerob
118	EDTA	121	1 000	0,121	22	50	0,44	0,5	I	N
119	Foszfónátok	650	1 000	0,65	25	50	0,5	1	P	N
120	EDDS	320	1 000	0,32	32	50	0,64	0,05	R	N
121	Agyag (nem oldható, szervesen)	1 000	1 000	1			1	1	NA	NA
122	Karbonátok	250	1 000	0,25			0,25	0,15	NA	NA
123	Zsírsavak C ≥ 14	3,7	5 000	0,00074			0,00074	0,05	R	I
124	Szilikátok	250	1 000	0,25			0,25	1	NA	NA
125	Poliaszparaginsav, Na-só	410	1 000	0,41			0,41	0,05	R	N
126	Perborátok (borát formájában)	14	1 000	0,014			0,014	1	NA	NA
127	Perkarbonát (l. karbonát)	250	1 000	0,25			0,25	0,15	NA	NA
128	Tetra-acetil-etilén-diamin (TAED)	250	1 000	0,25	500	100	5	0,05	R	O
129	C 1 - C 4 alkoholok	1 000	1 000	1			1	0,05	R	I
130	Mono-, di- és trietanol-amin	90	1 000	0,09	0,78	100	0,0078	0,05	R	I
131	Polivinil-pirrolidon (PVP)	1 000	1 000	1			1	0,5	I	N
132	Karboxi-metil-cellulóz (CMC)	250	5 000	0,05			0,05	0,5	I	N
133	Nátrium- és magnézium-szulfát	1 000	1 000	1	100	100	1	1	NA	NA
134	Kalcium- és nátrium-klorid	1 000	1 000	1	100	100	1	1	NA	NA
135	Karbamid	1 000	5 000	0,2			0,2	1	NA	NA
136	Szilícium-dioxid, kvarc (nem oldható, szervesen)	1 000	1 000	1			1	1	NA	NA

DID-szám	Összetevő neve	Akut mérgező hatás			Kronikus mérgező hatás			Lebonthatóság		
		LC50/EC50	BT(akut)	TT(akut)	NOEC (*)	BT (kronikus) (*)	TT (kronikus)	LT	Aerob	Anaerob
137	Polietilén-glikol, MW>4000	1 000	10 000	0,1			0,1	1	P	N
138	Polietilén-glikol, MW<4 000	1 000	10 000	0,1			0,1	1	P	O
139	Kumén-, xilén-, és toluol-szulfonát	66	10 000	0,0066			0,0066	0,5	I	N
140	Na-/Mg-/KOH	30	1 000	0,03			0,03	0,05	NA	NA
141	Enzimek/proteinek	25	5 000	0,005			0,005	0,05	R	I
142	Illanyag, ha egyéb nincs meghatározva (**)	2	1 000	0,002			0,002	0,5	I	N
143	Színezékek, ha egyéb nincs meghatározva (**)	10	1 000	0,01			0,01	1	P	N
144	Keményítő	100	1 000	0,1			0,1	0,05	R	I
145	Anionos poliszter	655	1 000	0,655			0,655	1	P	N
146	PVNO/PVPI	530	1 000	0,53			0,53	1	P	N
147	Zn-ftalocianin-szulfonát	0,2	1 000	0,0002	0,16	100	0,0016	1	P	N
148	Imino-diszukcinát	81	1 000	0,081	17	100	0,17	0,05	R	N
149	FWA 1	11	1 000	0,011	10	100	0,1	1	P	N
150	FWA 5	10	1 000	0,01	1	10	0,1	1	P	N
151	1-dekanol	2,3	5 000	0,00046			0,00046	0,05	R	O
152	Metil-laurát	1 360	10 000	0,136			0,136	0,05	R	O
153	Hangyasav (Ca-só)	100	1 000	0,1			0,1	0,05	R	I
154	Adipinsav	31	1 000	0,031			0,031	0,05	R	O
155	Maleinsav	106	1 000	0,106			0,106	0,05	R	I

DID-szám	Összetevő neve	Akut mérgező hatás			Krónikus mérgező hatás			Lebonthatóság		
		LC50/EC50	BT(akut)	TT(akut)	NOEC (*)	BT (krónikus) (*)	TT (krónikus)	LT	Aerob	Anaerob
156	Almasav	106	1 000	0,106			0,106	0,05	R	O
157	Borkősav	200	10 000	0,02			0,02	0,05	R	O
158	Foszforsav	138	1 000	0,138			0,138	0,15	NA	NA
159	Sósavas	128	5 000	0,0256			0,0256	0,05	R	O
160	Ecetsav	30	1 000	0,03			0,03	0,05	R	I
161	Tejsav	130	1 000	0,13			0,13	0,05	R	I
162	Szulfamidvas	75	1 000	0,075			0,075	1	NA	NA
163	Szalicilsav	46	1 000	0,046			0,046	0,15	R	O
164	Glikolsav	141	5 000	0,0282			0,0282	0,05	R	O
165	Glutársav	208	5 000	0,0416			0,0416	0,05	R	O
166	Malonsav	95	5 000	0,019			0,019	0,05	R	O
167	Etilén-glikol	6 500	1 000	6,5			6,5	0,05	R	I
168	Etilén-glikol-monobutiléter	747	5 000	0,1494			0,1494	0,05	R	O
169	Dietilén-glikol	4 400	10 000	0,44			0,44	0,15	I	I
170	Dietilén-glikol-monometiléter	500	1 000	0,5			0,5	0,5	I	O
171	Dietilén-glikol-monometiléter	3 940	5 000	0,788			0,788	0,05	R	O
172	Dietilén-glikol-monobutiléter	1 254	1 000	1,254			1,254	0,05	R	O
173	Dietilén-glikol-dimetiléter	2 000	10 000	0,2			0,2	0,5	I	O

DID-szám	Összetevő neve	Akut mérgező hatás			Krónikus mérgező hatás			Lebonthatóság		
		LC50/EC50	BT(akut)	TT(akut)	NOEC (*)	BT (krónikus) (*)	TT (krónikus)	LT	Aerob	Anaerob
174	Propilén-glikol	32 000	1 000	32			32	0,15	R	I
175	Propilén-glikol-monometiléter	12 700	5 000	2,54			2,54	0,05	R	O
176	Propilén-glikol-monobutiléter	748	5 000	0,1496			0,1496	0,05	R	O
177	Dipropilén-glikol	1 625	10 000	0,1625			0,1625	0,05	R	O
178	Dipropilén-glikol-monometiléter	1 919	5 000	0,3838			0,3838	0,05	R	O
179	Dipropilén-glikol-monobutiléter	841	5 000	0,1682			0,1682	0,05	R	O
180	Dipropilén-glikol-dimetiléter	1 000	5 000	0,2			0,2	0,5	I	O
181	Trietilén-glikol	4 400	1 000	4,4			4,4	0,5	I	O
182	Talolaj	1,8	1 000	0,0018			0,0018	0,5	I	O
183	Etilén-bisz-szteamidok	140	5 000	0,028			0,028	0,5	I	O
184	Nátrium-glükonát	10 000	10 000	1			1	0,05	R	O
185	Glikol disztearát	100	5 000	0,02			0,02	0,5	I	O
186	Hidroxil-etil-cellulóz	209	5 000	0,0418			0,0418	1	P	O
187	Hidroxi-propil-metil-cellulóz	188	5 000	0,0376			0,0376	1	P	O
188	1-metil-2-pirrolidon	500	1 000	0,5			0,5	0,05	R	O
189	Xantán gumi	490	1 000	0,49			0,49	0,05	R	O
190	Trimetil-pentanediol-mono-izobutirát	18	1 000	0,018	3,3	100	0,033	0,05	R	O
191	Benzotriazol	29	1 000	0,029			0,029	1	P	O
192	Piperidinol-propántrikarboxilát só	100	1 000	0,1	120	100	1,2	0,5	I	O
193	Dietyl-aminopropil-DAS	120	1 000	0,12	120	100	1,2	1	P	O
194	Metilbenzamid-DAS	120	1 000	0,12	120	100	1,2	0,5	I	O

DID-szám	Összetevő neve	Akut mérgező hatás			Krónikus mérgező hatás			Lebonthatóság		
		LC50/EC50	BT(akut)	TT(akut)	NOEC (*)	BT (krónikus) (*)	TT (krónikus)	LT	Aerob	Anaerob
195	Pentaeritrol-tetrakisiz-fenol-propionát	38	1 000	0,038			0,038	1	P	O
196	Tömbpolimerer	100	5 000	0,02			0,02	1	P	N
197	Denatonium-benzoát	13	5 000	0,0026			0,0026	1	O	O
198	Szukcinát	374	10 000	0,0374			0,0374	0,05	R	O
199	Poliaszparaginsav sav	528	1 000	0,528			0,528	0,05	R	N

Nem oldható szervesen anyag Szervesetlen összetevő, amely igen kis mértékben vagy egyáltalán nem oldódik vízben.

(*) Ha a krónikus mérgező hatásra vonatkozóan nem áll rendelkezésre megfelelő adat, ezek az oszlopok üresek. Ebben az esetben a TT(krónikus) egyenlő a TT(akut)-tal.

(**) A kérelmezőknek általános szabályként a jegyzékben szereplő adatokból kell kiindulniuk. Ez alól kivételt képeznek az illatanyagok és a színezékek. Amennyiben a toxicitási adatokat a kérelmező nyújtja be, a TT kiszámítására és a lebonthatóság meghatározására a benyújtott adatok alapján kerül sor. Ellenkező esetben a jegyzékben foglalt értékeket kell alkalmazni.

(#) Toxicitási eredmények hiányában a TT a C 12/14 alkil-szulfát (AS) és a C 16/18 alkil-szulfát (AS) átlagértékei alapján került kiszámításra.

(§) 5-kloro-2-metil-4-izotiazolin-3-on és 2-metil-4-izotiazolin-3-on 3:1 arányban vegyítve.

Rövidítések jegyzéke:

BT(akut) = Az akut mérgező hatás biztonsági tényezője.

TT(akut) = A vízi szervezeteket érintő akut mérgező hatáson alapuló toxicitási tényező.

BT(krónikus) = A krónikus mérgező hatás biztonsági tényezője.

TT(krónikus) = A vízi szervezeteket érintő krónikus mérgező hatáson alapuló toxicitási tényező.

LT = Lebonthatósági tényező.

Aerob lebonthatóság:

R = Az OECD-iránymutatások szerint biológiailag gyorsan lebontható anyag.

I = Az OECD-iránymutatások szerint biológiailag lebontható anyag.

P = Perzisztens. Az összetevő nem felelt meg a biológiai lebonthatósági vizsgálaton.

O = Az összetevőt nem vizsgálták meg.

NA = Nem alkalmazható.

Anaerob lebonthatóság:

I = Anaerob viszonyok között biológiailag lebontható anyag.

N = Anaerob viszonyok között biológiailag nem lebontható anyag.

O = Az összetevőt nem vizsgálták meg.

NA = Nem alkalmazható.

B. rész Kritikus hígítási térfogat

A kritikus hígítási térfogatot a következő egyenlet szerint kell kiszámítani:

$$\text{KHT} = 1\,000 * \Sigma \text{adagolás}(i) * \text{LT}(i) / \text{TT}(i)$$

Adagolás(i) = az i összetevő adagolása g/mosásban vagy egyes esetekben g/100 g termékben kifejezve.

LT(i) = az i összetevő lebonthatósági tényezője.

TT(i) = az i összetevő toxicitási tényezője.

A DID-JEGYZÉKBEN NEM SZEREPLŐ ÖSSZETEVŐK PARAMÉTERÉRTÉKEINEK MEGHATÁROZÁSÁRA SZOLGÁLÓ ELJÁRÁS

A felsorolt paraméterértékeket általános szabályként valamennyi DID-jegyzékben szereplő összetevőre alkalmazni kell. Ez alól kivételt képeznek az illatanyagok és a színezékek, amelyek esetében kiegészítő vizsgálati eredmények is elfogadhatók (l. az A. rész lábjegyzetét).

A DID-jegyzékben nem szereplő összetevők esetében az alábbi módszer alkalmazandó

Vízi toxicitás

Az európai ököcímkerendszer keretében a KHT-t a krónikus toxicitás és a krónikus biztonsági tényező alapján kell kiszámolni. Amennyiben nem állnak rendelkezésre krónikus vizsgálati eredmények, az akut toxicitásból és biztonsági tényezőből kell kiindulni.

A krónikus toxicitási tényező ($TT_{\text{krónikus}}$)

- A krónikus toxicitásra vonatkozó ellenőrzött vizsgálati eredmények alapján valamennyi trófikus szintre (halak, rákfélék, algák) vonatkozóan ki kell számolni a középértéket. Ha egy trófikus szinten belül valamely faj esetében több vizsgálati eredmény is rendelkezésre áll, a fajra vonatkozóan először egy középértéket kell kiszámolni, és a trófikus szint középértékének számításakor ezekre a középértékekre kell támaszkodni.
- A krónikus toxicitási tényező ($TT_{\text{krónikus}}$) a számított trófikus szintek legalacsonyabb középértéke.
- A $TT_{\text{krónikus}}$ tényezőt a kritikus hígítási térfogat kritériumának számításakor kell alkalmazni.

Az akut toxicitási tényező (TT_{akut})

- Az akut toxicitásra vonatkozó ellenőrzött vizsgálati eredmények alapján ki kell számítani valamennyi trófikus szint (halak, rákfélék, algák) középértékét. Ha egy trófikus szinten belül valamely faj esetében több vizsgálati eredmény is rendelkezésre áll, a fajra vonatkozóan először egy középértéket kell kiszámolni, és a trófikus szint középértékének számításakor ezekre a középértékekre kell támaszkodni.
- Az akut toxicitási tényező (TT_{akut}) a trófikus szintek legalacsonyabb középértéke.
- A TT_{akut} tényezőt a kritikus hígítási térfogat kritériumának számításakor kell alkalmazni.

Biztonsági tényező

A biztonsági tényező (BT) a megvizsgált trófikus szintek számától függ, illetve attól, hogy rendelkezésre állnak-e krónikus vizsgálati eredmények. A BT-t a következőképpen kell meghatározni:

Adat	Biztonsági tényező (BT)	Toxicitási tényező (TT)
1 rövid távú L(E)C50	10 000	toxicitás/10 000
2 rövid távú L(E)C50 két trófikus szintbe tartozó fajoknál (halak és/vagy rákfélék és/vagy algák)	5 000	toxicitás/5 000
Legalább 1 rövid távú L(E)C50 az 1. alapteszt mindhárom trófikus szintjéből	1 000	toxicitás/1 000
Egy hosszú távú NOEC (halak vagy rákfélék)	100	toxicitás/100
Két hosszú távú NOEC két trófikus szinthez tartozó fajoknál (halak és/vagy rákfélék és/vagy algák)	50	toxicitás/50
Hosszú távú NOEC legalább három, különböző trófikus szintbe tartozó fajnál	10	toxicitás/10

— Az anyagok vízi élőlényekre gyakorolt mérgező hatásának vizsgálatára vonatkozó „alapteszteket” a halakon, vízibolhák (Daphnia) és algákon végzett akut vizsgálatok képezik.

Lebonthatósági tényezők

A lebonthatósági tényezőt a következőképpen kell meghatározni:

1. táblázat: lebonthatósági tényező (LT):

	LT
Biológiailag gyorsan lebontható (*)	0,05
Biológiailag gyorsan lebontható (**)	0,15
Biológiailag lebontható	0,5
Perzisztens	1

(*) A homológ anyagok sorozatából álló és a vizsgálat végső lebonthatósági követelményének megfelelő valamennyi felületaktív anyag vagy egyéb összetevő ebbe a kategóriába tartozik tekintet nélkül a 10 napos „ablak”-kritériumnak való megfelelésre.

(**) Nem felelt meg a 10 napos „ablak”-kritériumnak.

Szervetlen összetevők esetében az LT-t a megfigyelt lebomlási mérték alapján kell megállapítani. Ha az összetevő 5 napon belül lebomlik: LT=0,05, 15 napon belül: LT=0,15 vagy 50 napon belül: LT=0,5.

Anaerob biológiai lebonthatóság

Az összetevőnek a következő vegyületkategóriák egyikébe kell tartoznia:

Kategória	Címke
Anaerob módon biológiai nem lebontható, azaz megvizsgálták és úgy találták, hogy biológiai nem lebontható	N
Anaerob módon biológiai lebontható, azaz megvizsgálták és biológiai lebonthatónak találták, vagy nem vizsgálták meg, de biológiai lebonthatósága analógia stb. alapján bizonyítható.	I
Anaerob biológiai lebonthatóságát nem vizsgálták meg.	0

Aerob biológiai lebonthatóság

Az összetevőnek a következő vegyületkategóriák egyikébe kell tartoznia:

Kategória	Címke
Biológiailag gyorsan lebontható	R
Biológiailag lebontható, de biológiailag nem bontható le gyorsan	I
Perzisztens	P
Aerob biológiai lebonthatóságát nem vizsgálták meg	O

Nem oldható szerves vegyületek

Ha egy összetevő vízben való oldhatósága nagyon alacsony, vagy vízben nem oldható, ezt a benyújtott dokumentációban fel kell tüntetni.

II. függelék

Az anaerob biológiai lebonthatóság bizonyítása

A következő megközelítés a DID-jegyzékben nem szereplő összetevők esetében az anaerob úton történő biológiai lebonthatósághoz szükséges bizonyíték elkészítéséhez használható.

Indokolt extrapoláció alkalmazása. Egy nyersanyag vizsgálatának eredményeit kell felhasználni a szerkezetileg rokon felületaktív anyagok anaerob úton történő végső biológiai lebonthatóságának extrapolációjához. Amennyiben a DID-jegyzéknek (I. függelék) megfelelően egy felületaktív anyag (vagy homológok egy csoportja) anaerob úton történő biológiai lebonthatósága megerősítést nyert, feltételezhető, hogy egy hasonló típusú felületaktív anyag biológiailag szintén lebontható anaerob úton (pl. a C₁₂₋₁₅ A 1-3 EO szulfát (DID-jegyzék száma: 8) anaerob úton biológiailag lebontható, és a C₁₂₋₁₅ A 6 EO szulfát anaerob úton történő hasonló biológiai lebonthatósága feltételezhető). Amennyiben egy felületaktív anyag (vagy homológok egy csoportja) anaerob úton történő biológiai lebonthatósága megfelelő vizsgálati módszerrel megerősítést nyert, feltételezhető, hogy egy hasonló típusú felületaktív anyag biológiailag szintén lebontható anaerob úton (pl. az alkil-észter ammónium sói csoportjához tartozó felületaktív anyagok anaerob úton történő biológiai lebonthatóságát megerősítő irodalom felhasználható bizonyítékként egyéb, az alkil-lánc(ok)ban észter-kötéseket tartalmazó, négy tagból álló ammóniumsó hasonló anaerob úton történő biológiai lebonthatóságának megerősítésére).

Az anaerob úton történő biológiai lebonthatóságra vonatkozó szűrővizsgálat. Amennyiben új vizsgálatra van szükség, az OECD 311, ISO 11734, ECETOC 28-as számú (1988. június) vagy ezzel egyenértékű vizsgálati módszert kell alkalmazni

Kisadagos lebonthatósági vizsgálat. Amennyiben új vizsgálat elvégzésére van szükség, valamint az osztályozási vizsgálat során felmerülő kísérleti problémák esetén (pl. a vizsgált anyag toxicitása miatti tilalom) meg kell ismételni a vizsgálatot kis adag felületaktív anyaggal, és meg kell figyelni a lebomlást ¹⁴C mérés vagy kémiai elemzés alkalmazásával. A kisadagos vizsgálatokat az OECD 308 (2002. április 24.) vagy egy azzal egyenértékű vizsgálat alkalmazásával kell elvégezni, feltéve hogy a szigorú anaerob körülményeket alkalmazták. A teszteredmények vizsgálatát és értelmezését egy független szakértőnek kell elvégeznie.

III. függelék

A teljesítményvizsgálat keretrendszere

A teljesítményvizsgálat célja a vizsgált termék tisztítóképeségének és -kapacitásának a referenciatermékkel való összehasonlítása. A keretrendszer a vizsgálati eljárások széles körét lehetővé teszi, feltéve hogy az alábbi követelmények a vizsgálati eljárás részét képezik. A teszt során a mosogatás kézzel vagy — főleg annak mechanikai része — géppel is végezhető. A vizsgálat étkezéslet (pl. edények, tányérok) mosogatásával, illetve étkezéslet mosogatása nélkül is végezhető.

A VIZSGÁLATOK SZÁMA

Öt vizsgálati sorozatot kell elvégezni, amelyek során a vizsgált terméket összehasonlítják a referenciatermékkel. Valamennyi vizsgálati sorozat két részvizsgálatból áll: egy a vizsgált termékre, egy pedig a referenciatermékre vonatkozóan. A tíz részvizsgálaton kívül még legalább egy vizsgálatot el kell végezni, amely során nem alkalmazható kézi mosogatószer (vízteszt). Ennek a vizsgálatnak azt kell bebizonyítania, hogy a vizsgált termék tisztítóképesége jobb, mint a tiszta vízé.

A VÍZ PARAMÉTEREI

- Valamennyi részvizsgálat során azonos mennyiségű vizet kell használni. A mennyiséget literben kell meghatározni tizedes pontossággal.
- A °dH-ban kifejezett vízkeménységnek és a kalcium-magnézium aránynak ismertnek kell lennie.
- A vízhőmérsékletnek valamennyi részvizsgálatban azonosnak kell lennie. Azt meg kell mérni a vizsgálat elején, és a teszt során állandó szinten kell tartani. A vizsgálat alatt azonban a vízhőmérséklet csökkenése elfogadható, ha ugyanaz a hőmérséklet-csökkenés valamennyi részvizsgálat esetében tapasztalható.

A VIZSGÁLAT ÉS A REFERENCIATERMÉK PARAMÉTEREI

- A referenciatermék lehet piacvezető termék vagy átlalános készítmény.
- Piacvezető referenciatermék alkalmazása esetén a szóban forgó terméket azon 3-4 termék közül kell kiválasztani, amelyek a legnagyobb eladási mutatókkal rendelkeznek abban a térségben, ahol az öko címkés terméket forgalomba kívánják hozni. Ezenkívül a piacvezető referenciaterméket az illetékes testületnek jóvá kell hagynia, és annak márkanévét a közvélemény számára hozzáférhetővé kell tenni.
- Általános referenciatermék alkalmazása esetén a szóban forgó termék összetételének a forgalomban lévő termékek összetételét kell tükröznie. Ezenkívül a piacvezető referenciaterméket az illetékes testületnek jóvá kell hagynia, annak pontos összetételének pedig díjmentesen hozzáférhetőnek kell lennie.
- A vizsgált termék és a referenciatermék adagolásának valamennyi vizsgálat során az ajánlott adagolásnak kell lennie, amelyet az adott vízmennyiséghez kell igazítani, és tizedes pontossággal kell grammban kimérni. Amennyiben a referenciaterméken nincs feltüntetve ajánlott adagolás, mind a vizsgált termék, mind a referenciatermék esetében ugyanazt a dózist kell alkalmazni.
- Adagolási intervallum feltüntetése esetén a vizsgálat során a legkisebb adagot kell alkalmazni.
- A mosogatószert össze kell keverni, és vízben teljesen fel kell oldani.

A SZENNYEZŐ ANYAGOK PARAMÉTEREI

- Legalább egyféle, főképpen friss állati és növényi zsírból álló szennyező anyagot kell használni.
- Valamennyi részvizsgálathoz ugyanazt a szennyező anyagot kell használni.
- A szennyező anyag — pl. olívaolaj, marhahúsból származó faggyú stb. — eredetét vagy kémiai összetételét részletesen le kell írni.

- A szennyező anyagnak homogénnek és egyenletes eloszlásúnak kell lennie.
- A szennyező anyagot egy tételben kell előkészíteni a teljes vizsgálat elvégzéséhez elegendő mennyiségben.
- A szubsztrátumra (pl. tányérokra vagy edényekre) felvitt, illetve a mosogatóvízbe kevert szennyező anyag mennyiségének valamennyi részvizsgálat során azonosnak kell lennie, és grammban kell kimérni tizedes pontossággal.

A VIZSGÁLATI ELJÁRÁS

- A vizsgálati és referenciatermék nem lehet azonosítható a vizsgálatot végző személyek számára.
- Valamennyi részvizsgálat elemeit és szakaszait előre meg kell határozni, és azoknak valamennyi részvizsgálatban azonosnak kell lenniük.
- A helyiség hőmérsékletét és páratartalmát mérni kell, és valamennyi részvizsgálat során azonos szinten kell tartani.
- A szennyező anyag felvitelének módszerét — elég időt hagyva a száradásra — előre meg kell határozni.
- A kézi mosogatás vagy a szennyeződés gépi úton történő eltávolításának rögzített eljárását előre meg kell határozni.
- Mind a vizsgált termékkel, mind a referenciatermékkel legalább öt részvizsgálatot kell elvégezni, legalább egy vizsgálatot pedig mosogatószer hozzáadása nélkül, vízzel kell elvégezni.

A TISZTÍTÓKAPACITÁS ÉRTÉKELÉSE

- A vizsgálatnak olyan eredmények leszűrésével kell zárulnia, amelyek alapján mérhető a termék tisztítókapacitása. A tisztítókapacitást az előre meghatározott telítettségi szint elérése előtt 5 liter vízzel eltávolítható szennyező anyag grammjában kell kifejezni. A telítettség például akkor következik be, amikor már nem figyelhető meg tisztítóhatás, a szennyező anyag a víz felszínén úszik, a habréteg nem fedi be teljesen az adott felületet, vagy a habnak nincs látható nyoma.

A TISZTÍTÓKÉPESSÉG ÉRTÉKELÉSE

- A vizsgálatnak olyan eredmények leszűrésével kell zárulnia, amelyek alapján mérhető a termék tisztítóképesége. A tisztítóképeség vizuálisan, optikailag, vagy más releváns módszer alapján mérhető. A mérési módszert — egy esetleges pontrendszert is beleértve — előre meg kell határozni.

ÖSSZEHASONLÍTÁS

- A vizsgálat eredménye akkor tekinthető pozitívnak, ha a vizsgált termék tisztítókapacitása és -képesége legalább olyan jó, mint a referenciaterméké.
- A vizsgált termék akkor felel meg a teljesítménykövetelményeknek, ha a tesztek legalább 80 %-ában pozitív eredmény születik. A kérelmező statisztikai módszerek alkalmazásához is folyamodhat, és 95 %-os egyoldali konfidenciaintervallum segítségével bizonyíthatja, hogy a vizsgált termék a tesztek 80 %-ában legalább olyan jó, mint a referenciatermék.
- A vizsgálatnak be kell bizonyítania, hogy a vizsgált termék tisztítóképesége jobb, mint a tiszta vízé.

DOKUMENTÁCIÓ

Valamennyi vizsgálatról a következő meghatározások szerint kell jelentést tenni. A jelentés az alábbi tételeket tartalmazza:

- Ismertetni kell, hogy milyen módszert alkalmaztak avégett, hogy a vizsgált termék és a referenciatermék ne legyen azonosítható a vizsgálatot végző személy(ek) számára.
- Meg kell adni a vizsgálati helyiség hőmérsékletét és páratartalmát, valamint le kell írni, hogy a vizsgálatot végző személy(ek) hogyan biztosította/biztosították valamennyi részvizsgálat során e feltételek állandóságát.
- Le kell írni a szennyező anyag összetételét, illetve ismertetni kell azt az eljárást, amellyel a szennyező anyag homogén és egyenletes eloszlását biztosították.

- Meg kell adni a vízkeménységet, ismertetni kell a meghatározási módszert, illetve meg kell adni a kalcium-magnézium arányt.
- Meg kell adni a részvizsgálatok során felhasznált vízmennyiséget, illetve meg kell határozni, hogy a vízhőmérsékletre vonatkozó követelménynek hogyan tettek eleget.
- Valamennyi részvizsgálatra vonatkozóan meg kell adni a kézi mosogatószeres tömegmérésének eredményeit, illetve le kell írni a termék vízben történő feloldásának módját.
- Le kell írni a szennyező anyag szubsztrátumra (pl. tányérokra vagy edényekre) való felvitelének vagy a mosogatóvízhez való hozzáadásának módját.
- Valamennyi részvizsgálatra vonatkozóan meg kell adni a szennyeződések tömegmérésének eredményeit.
- Ismertetni kell valamennyi részvizsgálat egyéb elemeit és szakaszait.
- Le kell írni, hogy a tisztítókapacitás és -képesség mérése hogyan történt.
- Nyers adatok valamennyi vizsgálati sorozatból a tisztítókapacitás és -képesség vonatkozásában kifejezve.
- A végső eredmények a vízteszt eredményeit is beleértve (amely során nem alkalmaznak mosogatószert), illetve — adott esetben — az adatok statisztikai értékelése.

A VIZSGÁLATOKRA VONATKOZÓ MEGJEGYZÉS

Az IKW „kézi mosogatószeres tisztítóteljesítményének minőségértékelésére vonatkozó ajánlás” (Nitsch, C. & Hüttmann, G. SÖFW-Journal, 128, Jahrgang 5, 2002) nevű teljesítményvizsgálata és a CHELAB „Folyékony mosószeres: a szennyeződéscsökkentő teljesítmény összehasonlító értékelése” elnevezésű vizsgálata (0357. számú belső CHELAB-módszer) megfelel a keretrendszer követelményeinek, feltéve hogy az a tisztítókapacitás vizsgálatára is kiterjed.

A dániai fogyasztótájékoztatói ügynökség teljesítményvizsgálata („Kézi mosogatószeres vizsgálata”; dán elnevezés: „Undersøgelse af håndopvaskemidler med FI smuds”, 2003) megfelel a keretrendszer követelményeinek, feltéve hogy az a tisztítókapacitás vizsgálatára is kiterjed.

A CTTN-IREN „Mosási hatékonyság és habzóképeség szennyező anyagok jelenlétében/Edénymosogatási teszt” nevű teljesítményvizsgálata (CTTN-IREN — BP41 — 69131 Ecully CEDEX, France) megfelel a keretrendszer követelményeinek, feltéve hogy annyi vizsgálatot végeznek, amennyi a keretrendszerben meghatározásra került.
